

Stankovské zvesti

Obecné noviny pre Stankovany a Rojkov www.stankovany.sk/zvesti

Školáci fašiangovali na veselom karnevale

Karneval usporadúva Základná a Materská škola v Stankovanoch každoročne a táto akcia má z roka na rok väčší úspech a návštevnosť či už detí ale aj rodičov a priateľov školy.

Ani ten rok nenechali školáci nič na náhodu. Príprava bola náročná, ale skúsenosti školy v príprave kultúrno-spoločenských akcií sú na výbornej úrovni. Či už je to príprava plagátov, výzdoba sály, kultúrny program, nákup tomboly alebo príprava občerstvenia.

„Určite uznáte, že toto všetko musí urobiť veľa ľudí. Vďaka patrí nielen Obci Stankovany, za bezplatné poskytnutie sá-

ly, ale aj rodičom, za príspevky do tomboly, ako aj našej pani kuchárke Olinke za úžasné šišky, no a v neposlednom rade aj našim deťom a žiakom, ktorí si spolu s rodičmi pripravili výnimočné karnevalové masky. Ani my učiteľky sme však nezaháľali a priložili sme ruku k dielu. Všetkým patrí veľká vďaka,“ povedala Mária Hatiarová.

Zábava bola výborná, nechýbala bohatá tombola, fašiangové občerstvenie - šišky a mnoho zábavných tancov a súťaží, napríklad, metlový tanec, spevácke kolo, či balónový tanec. Zabávali sa deti, žiaci, ale aj dospelí. A tak školáci završili posledný fašiangový víkend

» Deti sa zmenili na skutočné rozprávkové bytosti

veľkou veselicoou, ktorou sa rozlúčili s obdobím plným zábavy. Už od nasledujúcej stredy sa začal pôst, v ktorom sa všetci

budeme pripravovať na najväčšie kresťanské sviatky v roku.

text: MH

foto: Mária Hatiarová

Veľkonočné povzbudenie

Keď mal fyzik a vedec Martin Mojžiš nedávno v Žiline prednášku o horúcich témach ako sú neutrína, či Higgsov bozón - „božská častica“, nevyhol sa ani otázke „na telo“, či možno vysvetliť vedou aj vznik univerza a existenciu Boha.

Známy vedec odpovedal, že veda nijako nemôže ani potvrdiť, ani vyvrátiť existenciu Boha. Je to niečo, čo presahuje vedecký svet. Teda viera neovplyvňuje výskum a ani výskum nemôže ovplyvniť vieru (aj keď sa mnohí nádejali, že neutrína a Higgson bozón zmenia aj pohľad na vieru). Avšak, ako do-

dáva fyzik, ľudia, ktorí majú vieru, sú šťastnejší.

Prežívame Veľkonočné sviatky. Božstvo Ježiša Krista, jeho zázraky a hlavne jeho zmŕtvychvstanie, sa nedá vedecký dokázať. Ale tí, ktorí veria, že Ježišovou smrťou na kríži, bolo premožené zlo a pokorená smrť, takí ľudia sú šťastnejší.

Dnešná doba, plná negatívnych ekonomických prognóz, vyvoláva v nás obavy a neistoty. Aj keď často počujeme, že si zaslúžime istoty, predsa len po minútelný svet nemôže splniť túžby nášho srdca. Tie sú ne-

konečné a naplniť ich môže iba Nekonečný.

Viera v vzkrieseného Krista nám dáva nádej, že naše túžby budú raz naplnené a že - „tak jak On vstal, tak vstaneme a naveky žiť budeme“. Tieto a im podobné slová budeme o chvíľu spievať. Veľkonočné

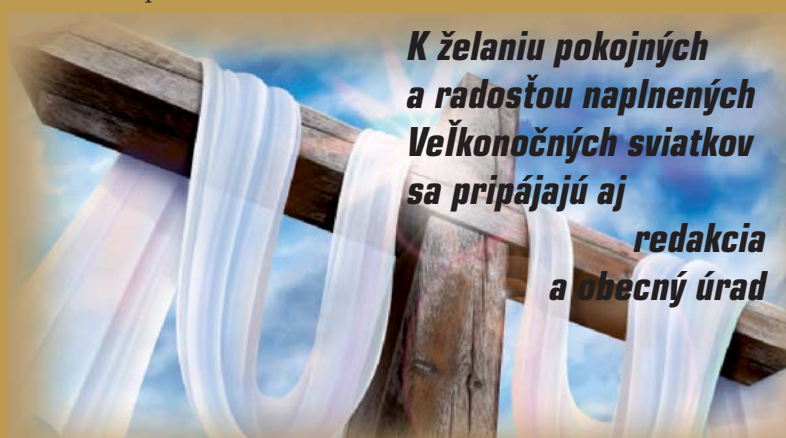
piesne vyjadrujú radosť, nádej a vďaka za obetu, ktorá nás zachránila. Preto aj my spievajme a prežívajme radostné Aleluja - chváľme Pána.

Nech nás Kristovo veľkonočné dielo naplní nádejou a šťastím.

text: Miloš Labaš

K želaniu pokojných a radosťou naplnených Veľkonočných sviatkov sa pripájajú aj

**redakcia
a obecný úrad**

EDITORIAL

Nedávny ničivý požiar klenotov medzi slovenskými kultúrnymi pamiatkami, hradu Krásna Hôrka, ukázal ničivú silu požiaru. Najmä v tomto období, keď je suchá tráva, sa oheň šíri rýchlejšie ako zlé správy. Dlho nepršalo, zem je suchá, rovnako ako tráva a porasty, ktoré sa vyslobodili spod snehového zajatia.

Každoročne sa s prvým oteplením objavujú nad lúkami kúdoly dymu a plamene. Ľudia pri jarnom upratovaní záhrad často vypaľujú trávnaté porasty v mylnom názore, že popol je hnojivo a ohňom sa rýchlo zbaví starej suchej trávy.

Vypaľovanie každoročne prináša rozvrat trávnatých spoločenstiev a zahubí všetko živé, čo v porastoch žije. Napriek dlhoročnej osvete a odborným argumentom sa mnohokrát stáva, že v plameňoch zomierajú nielen zvieratá, ale i ľudia.

„Stará tráva bráni rastu novej. Keď sa vypáli, narastie krásna nová,“ toto si myslí väčšina ľudí. Na to, že vypaľovanie trávy zahubí aj živé tvory v trávě a pôde, už nemyslia.

Hasičov z regiónu často privolávajú k požiarom. Požiare najčastejšie spôsobilo úmyselné vypaľovanie suchých porastov a používanie otvoreného ohňa.

Štát na likvidáciu požiarov vynakladá nemalé prostriedky a oheň spôsobuje veľké škody na poľnohospodárskom a les-

nom fonde. Požiar sa v suchom poraste rýchlo šíri a, najmä za veterného počasia, môže v krátkom čase ohroziť okolité lesy, stavby, ale i život a zdravie ľudí.

Odhadzovanie sklenených fliaš prírodu, nielen znečisťuje, ale ak sklo zostane na trávě alebo inom suchom podklade, môže spôsobiť požiar. Romantické ohnisko sa tak isto môže zmeniť na ničivý požiar, ak ho riadne nezabezpečíme. Rovnaké riziko hrozí, ak oheň rozložíme pod stromom, na vyschnutom strnisku, či vo veternom počasi. Samostatnou kapitolou sú fajčiari, najmä takí, ktorí bezohľadne odhadzujú ohorky alebo zápalky na zem, na ktorej sú suché konáriky, tráva.

V súvislosti s jarnými prácami v záhradách a okolí domov ľudia často spaľujú rôzny odpad. Všeobecne záväzné predpisy o ochrane pred požiarom, spaľovanie horľavých látok na voľnom priestranstve nezakazuje. Ide ale o manipuláciu so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru, ktorú je každý povinný ohlásiť. Zákon o ochrane pred požiarom zakazuje zakladať oheň v priestore, kde by sa mohol rozšíriť a tiež zakazuje vypaľovanie trávnych porastov. Jeho porušenie je priestupkom, za ktorý môže byť uložená pokuta až do výšky 332 eur.

Lubica Kubišová,
šéfredaktorka

Obsah

čo nájdete v Stankovských zvestiach

Obecné zastupiteľstvo 3

Spoločenská kronika 3

Hodnotenie zimnej údržby 4

Krátke správy 5

Ako dopadli voľby u nás? 5

Opravená socha v kostole 5

Rozpočet 6

Odysea s kultúrnym domom 7-8

Čo všetko si môžete prenajať od obce? 8

VIANOČNÁ BODKA 9

Vojna v Podšípe 10

Relikvia svätca 11

Murienu vyhnali 12

Ladislav Štúr 12

Redakcia

Stankovské zvesti

Stankovské zvesti
Obecné noviny pre Stankovany
a Rojkov
www.stankovany.sk/zvesti
štvrtročník - šírený bezplatne
Číslo 2, ročník V.
apríl 2012
Vydavateľ: Obecný úrad
Stankovany
stankovskezvesti@centrum.sk
náklad: 380 ks
EV 3939/09

šéfredaktorka:
Mgr. Lubica Kubišová,
zástupkyňa šéfredaktorky:
Ing. Mária Straková

redakcia: Vendelín Čieško,
Alojz Hello, Anton Chorvát,
Mgr. Pavol Škuťa,
JUDr. Vladimír Urban
grafická úprava a sadzba
textu: Mgr. Lubica Kubišová,
spolupracovali: Eva Straková

Texty neprešli jazykovou úpravou. Redakcia si vyhradzuje právo na apretáciu rukopisov a ich neuverejnenie.

UZÁVIERKA BUDÚCEHO ČÍSLA: 31.5 2012

Prosíme autorov textov, aby tento termín dodržali

Oznámenie o štruktúre vlastníckych vzťahov vydavateľa k 31. 12. 2011 uverejnené v súlade s § 6 ods. 3 zákona č. 167/2008 o periodickej tlači a agentúrnom spravodajstve.

Obec Stankovany mala k uvedenému dátumu 0 % podiel na základnom imaní a hlasovacích právach vysielateľa rozhlasovej programovej služby a televíznej programovej služby.

Obecné zastupiteľstvo

Vyberáme z prvého mimoriadneho zasadnutia obecného zastupiteľstva obce Stankovany, ktoré sa konalo 21. februára 2012

Rokovanie obecného zastupiteľstva (OZ) otvoril starosta obce Rudolf Baleja. Konštatoval, že sú prítomní všetci poslanci a obecné zastupiteľstvo je uznášaniaschopné.

Starosta obce informoval prítomných o obsahu zmlúv, ktoré budú predmetom prejednávania.

a) Zmluva o úvere medzi Obcou Stankovany a Slovenskou sporiteľňou a.s. Bratislava na prijatie návratného financovania vo výške 120 000 eur na dostavbu Agroturistického centra regiónu – Stankovany, podľa ktorej sa skracuje splatnosť úveru z 10 rokov na 8 rokov a zníženie úrokov z 20-tis. eur na 18 - tis. eur podľa úverovej ponuky Slovenskej sporiteľne, ktorá bola schválená na zasadnutí OZ, ktoré sa konalo 14. decembra 2011. OZ na tomto zasadnutí odporučilo starostovi obce uzatvoriť zmluvu na poskytnutie dlhodobého úveru v tejto výške. Ďalšiu dokumentáciu k tejto zmluve tvorí Zmluva o zriadení záložného práva, Mandátna zmluva a Dodatok k Zmluve o bežnom účte.

b) Zmluvu o spolupráci medzi Obcou Stankovany a Centrálnym obstarávateľom – záujmové združenie právnických osôb, Turček na obstaranie zabezpečenia komunálnych služieb formou verejného obstarávania.

OZ zobralo na vedomie a schválilo obsah zmlúv a odporučilo starostovi obce ich podpísať, k čomu bolo prijaté a schválené uznesenie č. 1/2012.

Vyberáme z prvého riadneho zasadnutia obecného zastupiteľstva obce Stankovany, ktoré sa konalo 29. marca 2012

Rokovanie obecného zastupiteľstva otvoril starosta obce Rudolf Baleja. OZ sa zúčastnili všetci poslanci, čím je OZ uznášaniaschopné.

Prvým bodom rokovania OZ bol návrh na majetkovo-právne usporiadanie vlastníckych vzťahov k nehnuteľnostiam v k.ú. Stankovany. Jedná sa o právny spor obce Stankovany s Lesmi SR, š.p. Banská Bystrica. JUDr. Bachynec, ktorý v tomto spore zastupuje obec oboznámil prítomných poslancov o potrebe podať žalobu na súd na určenie vydržania vlastníctva k lesným pozemkom.

Navrhol, aby OZ odsúdilo uznesenie na vydanie predbežného opatrenia súdu na zákaz nakladania s majetkom. Za tento návrh je poplatok len 33 eur. Za podanie žaloby poplatok môže dosiahnuť výšku až 16-tis. eur. OZ schválilo návrh JUDr. Bachynca a súhlasilo aj s vydaním plnej moci na zastupovanie obce pred súdom. Predpokladané celkové náklady vč. súdneho poplatku a trov právneho zastúpenia predstavujú cca 23-tisíc eur.

V ďalšom hlavná kontrolórka obce vyhodnotila uznesenia OR a OZ, predložila správu o kontrolnej činnosti za II. polrok 2011 a o výsledkoch vykonaných kontrol za obdobie december 2011 – marec 2012.

Ďalej predložili správy o svojej činnosti za II. polrok 2011 a plány prác na I. polrok 2012 predsedovia 4 komisií OZ.

Ďalej boli prerokované a schválené: VZN č. 1/2012

o verejnom poriadku na území obce, Dodatok č. 1 k VZN č. 3/2011 o určení výšky príspevku na činnosť školy a školského zariadenia a Dodatok č. 1 k VZN č. 2/2011 o určení výšky dotácie na prevádzku a mzdy na dieťa MŠ a dieťa školského zariadenia na rok 2012.

Predseda finanč. komisie predložil v súlade so zákonom o plate a odmene starostu raz ročne prerokovať a odhlasovať výšku platu starostu na rok 2012. OZ odsúdilo plat starostu vo výške 1 706 eur, to znamená, že zostáva na úrovni roku 2011. Zároveň navrhli vytvoriť na rok 2012 reprezentačný fond vo výške 500 eur pre nevyhnutné spoločenské potreby.

V rôznom boli prerokované – vydanie súhlasu na realizáciu drobnej stavby a návrh na úpravu rozpočtu obce na rok 2012.

V diskusii poslanec M. Matejčík vyjadril súhlas s umiestnením bránice v spoločnom dvore zvanom „Babilon“ s tým, že táto nesmie byť uzamknutá, z titulu voľného prejazdu pri prípadnom požiari.

Tiež vzniesol požiadavku využiť pri zimnej údržbe vlastné mechanizmy – Pragu V3S.

Hlavná kontrolórka navrhla osadiť tabuľu pri parku pre zákaz venčenia psov v parku.

Poslanec M. Chomist v súlade so Štatútom obce požiadal o predloženie správy o svojej činnosti za Dobrovoľný požiarny zbor v Stankovanoch.

Jednou z komisií, ktorá predložila plán práce, bola aj Komisia na ochranu verejného poriadku, životného prostredia, poľnohospodárstva, lesného a vodného hospodárstva“

Komisia na ochranu verejného poriadku, životného prostredia, poľnohospodár-

stva, lesného a vodného hospodárstva pracuje ako 7-člená, jej predsedom je Ing. Juraj Chyla.

Komisia spolupracuje pri riešení úloh na zverenom úseku činnosti a v rozsahu stanovenom príslušnými zákonmi. V oblasti životného prostredia poukázala na čierne skládky odpadu ako aj na spaľovanie všetkého možného počas vykurovacieho obdobia, čo znepríjemňuje prostredie obce. V oblasti vodného hospodárstva poukázala na znečisťovanie vodných tokov v obci odpadmi a splaškami a odporučila ich vyčistenie, ako prevenciu pred prípadnými záplavami. Komisia dosiaľ neroiešila priestupky v oblasti verejného poriadku. Opakovane sa komisia stretáva s problémom motorkárov jazdiacich po našej obci.

zostavila: MS, LK

Vítame medzi nami

Terézia Kubačková
Simona Fúrová

Opustili nás

Anton Janík » január,
90 rokov
Igor Pečko » február,
51 rokov
Zita Pečková » február,
87 rokov
Jozef Buvala » marec,
78 rokov

Manželstvo uzavreli

Tomáš Pukaj
a Nikola Vojtečeková

Náročná zimná údržba

V novoročnom prihovore som okrem iného poprial deťom a žiakom počas zimných prázdnin veľa snehu a dobrú sánkovačku, čo sa však bohužiaľ nesplnilo.

Čo však prišlo potom, z toho sa nevieme spamätať dodnes. Prišla taká nádielka snehu, ktorá v našej obci a jej blízkosti okoli pretrvávala dodnes. Od Hrboltovej po Turany je akoby iný svet. A keďže problémy so snehom mi narobili najviac starostí a vrások na čele, chcem sa s Vami podeliť so všetkým čo ma najviac trápilo, čo som preto urobil, resp. čo sa mi nepodarilo.

Po mojom nástupe do funkcie 28. decembra 2010 som ako jednu z prvých úloh vypracoval Zmluvu o poskytnutí služby - odhrňovanie snehu v obci Stankovany - Rojkov v zimnom období na 1. polrok 2011 medzi Obcou Stankovany a živnostníkom Ladislavom Langom zo Žaškova. Po napadnutí prvého snehu som ho v zmysle zmluvy vyzval, aby nastúpil na odhrňovanie snehu v našej obci. Ten mi však oznámil, že má pokazený traktor. Po viacnásobných urgenciách a informáciách mi povedal, že oprava potrvá dlhšie.

Na tomto základe som odhrňovanie zabezpečil u Vladimíra Surového z Ľubochne. Keďže zimné obdobie roku 2010-2011 bolo pomerne mierne, údržbu ciest sme zvládli k spokojnosti.

Na zimné obdobie rokov 2011 - 2012 som opäť o odhrňovanie požiadal V. Surového z Ľubochne. Ten mi povedal, že nemá živnosť a odhrňo-

nie snehu poskytuje pre svoju obec. Keďže je zamestnaný na trvalý pracovný pomer na Povodí Váhu v Ružomberku, nestíhal by práce pre našu obec zabezpečovať.

Nový odhrňač snehu

Následne som sa skontaktoval s pánom Jánom Nechajom, ktorý bol ochotný okrem Hubovej aj pre našu obec poskytovať službu odhrňovania snehu počas tejto zimy.

Následne som uzatvoril zmluvu s týmto poskytovateľom, ktorú schválilo obecné zastupiteľstvo. Táto zmluva bola cenovo výhodnejšia oproti živnostníkovi zo Žaškova. Na jednu hodinu výkonu odhrňovania bol p. Nechaj lacnejší o 1,30 eur a cestu do Stankovian, Rojkova a späť nám neúčtoval. Ladislavovi Langovi sa viac ako 10 rokov platilo aj za cestu zo Žaškova a späť 30,40 eur.

Na tomto základe môžem konštatovať, že sme počas tejto zimy ušetrili 650,00 eur a tieto môžeme použiť na iné potreby obce. Navyiac som p. Nechajovi nezaplatil jeden deň odhrňovania za nekvalitu práce na základe mojej osobnej obhliadky a podnetov od občanov.

Pri všetkých problémoch pri údržbe ciest a chodníkov v obci počas tejto zimy a veľkom návale ťažkého snehu môžem prehlásiť, že som robil všetko, čo bolo v mojich silách.

Mnohí určite povieť, že to bolo málo a ste nespokojní. Moja odpoveď a argumenty sú nasledovné:

- musíme všetci uznať, že táto

zima bola výnimočná na množstvo snehu, ktorý narobil veľa problémov a starostí všetkým z nás

- naše cesty sú úzke a preto nebolo už kde sneh odhrňať, preto sme ho museli vyvážať alebo vysoko vykladať nad oporné múry, do záhrad či na verejné priestory

- posyp ciest sme museli robiť ručne, pretože cestári a smetiari nám odmietali tieto služby poskytovať kvôli bezpečnosti techniky a obsluhujúcich pracovníkov

- odhrňovanie snehu z Ľubochne po bývalý kultúrny dom nám cestári odmietli počas zimy zabezpečovať kvôli výstavbe kanalizácie, čo zostalo na pleciah obce

- po dlhých a náročných jednaniach na najvyššej úrovni sa mi podarilo zabezpečiť odvoz snehu na hlavnej ceste v Rojkove a pracovníci obce robili čo bolo v ich silách pri údržbe chodníka zo Stankovian do Rojkova a tiež cez Rojkov.

Susedné obce majú techniku

Naviac opakujem, že v susedných troch dedinách buď majú ich občania potrebnú techniku na odhrňovanie a odvoz snehu, alebo ju dokonca vlastnia samotné obce. V našej obci takáto technika veľmi chýba.

Napríklad obec Švošov si zabezpečila vlastnú techniku z prostriedkov, ktoré obdržali od diaľničnej spoločnosti a s údržbou ciest nemajú žiadne problémy. Naša obec nešla v minulosti touto cestou, ale financie boli použité na výstavbu parku a časť na výstavbu nového kultúrneho domu.

V súčasnom období a ani v období nasledujúcich 5-8 rokov je nemysliteľné zakúpiť pre obec žiadnu techniku, ktorou by si obec sama mohla zabezpečiť zimnú údržbu ciest.

V úvode som spomenul, že boli aj také udalosti, ktoré ma zarmútili. A medzi ne patrila aj situácia s odhrňovaním snehu.

Jeden deň mi niektorí ľudia nadávali a vyhrážali sa mi „basou“, ale dobre mi padlo, keď práve tí istí mi na druhý deň

ďakovali za to, že cestu na Laz či Kopanie v Rojkove alebo na Polónku ešte nemali tak pekne odhrnutú. Bolo to po tom, čo som zabezpečil ďalší mechanizmus, keďže traktor už množstvo snehu nezvládal. A takýchto ľudí si vážim podobne aj väčšinu z Vás, ktorí ste neutešenú situáciu pochopili a prípadné chyby či nedostatky tolerovali. A tých pár jednotlivcov, ktorí ste boli nespokojní a dali ste mi to patrične najavo žiadam a prosím, poraďte starostovi obce a deťatim poslancom OZ, kde máme zobrať peniaze na potrebnú techniku keď nám chýba minimálne 150-tisíc eur na dokončenie rozostavaného kultúrneho domu a 20-tisíc eur za park, ktorý sa nám podarilo ako tak dokončiť. A pritom na základe tvrdých a náročných jednaní s dodávateľom stavby sme znížili na základe podpísaného dodatku k zmluve náklady stavby kultúrneho domu o 500-tisíc eur a stále hľadáme ďalšie riešenia ako ušetriť.

Dlhodobá zadlženosť obce

Chcem Vám pripomenúť, že na februárovom stretnutí starostov susedných obcí padla otázka, ktorá obec je zadlžená a ktorá nie. Starostovia susedných obcí Ľubochňa, Hubová a Švošov konštatovali, že nemajú žiadne dlhy. Ja ako jediný som musel priznať zadlženosť obce na niekoľko rokov.

Poznamenávam, že mesto Ružomberok hospodári s prebytkom rozpočtu, t.j. so ziskom, ale cesty a chodníky nemali o nič lepšie udržiavané ako chudobné Stankovany.

Preto tí, čo ste boli nespokojní, oznámte mi takého poskytovateľa služieb na odhrňovanie ciest na budúcu zimu 2012 - 2013, ktorý bude lepší, kvalitnejší a hlavne ešte lacnejší ako bol ten terajší. Ja ako starosta obce ochotne s takouto osobou podpíšem zmluvu.

Samozrejme, že ani ja nebudem čakať a budem hľadať výhodnejšie riešenie ak to bude čo i len trochu možné.

text: Rudolf Baleja

Parlamentné voľby

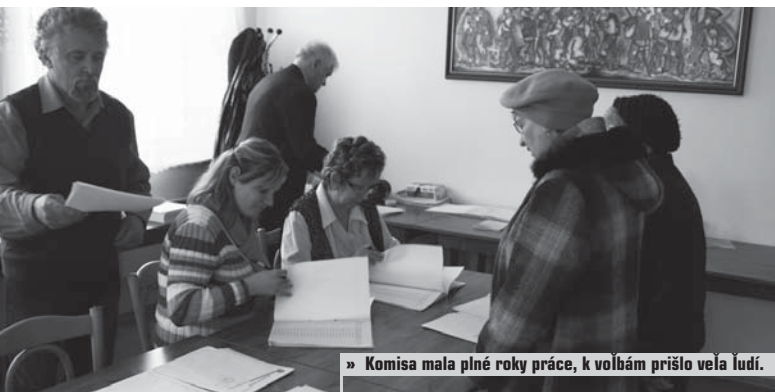
Parlamentné voľby 10. marca 2012 sa v Stankovanoch niesli v znamení mimoriadne vysokej účasti.

Do urny vhodli ľudia 692 platných hlasov, čo predstavuje účasť viac ako 71 percent oprávnených voličov.

Parlamentné voľby v Stankovanoch vyhrala strana Smer SD, ktorú volilo viac ako po-

Strana	Počet hlasov	Percentá
SMER - SD	349	50,43
KDH	91	13,15
SNS	89	12,86
OĽaNO	55	7,94
SaS	22	3,17
SDKÚ - DS	20	2,89

lovica voličov. Druhá najsilnejšia strana u nás bola KDH, v tesnom závese za ňou strana SNS.

» Komisa mala plné roky práce, k voľbám prišlo veľa ľudí.

» Jednou z najdôležitejších tém v obci je kanalizácia. V súčasnosti Vodárenská spoločnosť Ružomberok pracuje na čistiarni odpadových vôd v Rojkove. Obec už podala žiadosť o finančnú dotáciu vo výške 300-tisíc eur z Environmentálneho fondu na dobudovanie kanalizácie. Projekt je v štádiu posudzovania a podľa posledných informácií, by sme mali už čoskoro vedieť, či peniaze dostaneme alebo nie.

» Tohtoročný výstup na Kopu bude neobvyčajný. Súčasťou prvomájového výstupu na strážkyňu Rojkova, bude aj svätá omša pod krížom na vrchole. Sledujte preto vývesné tabule a počúvajte obecný rozhlas, dozviete sa presné informácie.

» Technické služby Ružomberok oznamujú občanom, že počas zimného vykurovacieho obdobia 2011/2012 sa tuhý ko-

munálny odpad vyváža každý týždeň a to nasledovne: v párný týždeň vždy vo štvrtok a v nepárny týždeň v piatok. Zároveň Technické služby upozorňujú občanov, aby do smetných nádob v deň odvozu nevysypali horúci popol, inak tieto nádoby nebudú vyvezené. Najbližší vývoz triedeného odpadu bude v utorok 17. apríla 2012

» Firma VKM Necpaly bude pravidelne už aj v našej obci ponúkať na predaj z mobilného mliečneho automatu surové kravské mlieko a balené mliečne výrobky.

Predaj sa bude uskutočňovať : v utorok od 09:30 hod. - 09:40 hod. v Rojkove pred budovou Hasičskej zbrojnice a v Stankovanoch od 10:20 hod. - 10:40 hod. pred budovou Obecného úradu.

V piatok od 08:05 hod. - 08:35 hod. v Stankovanoch pred budovou Obecného úradu.

Prečo platíme vyššie dane?

Každý obyvateľ Stankovian pri platení daní a poplatkov určite zbystril pozornosť. Tento rok platil, napríklad, za psa či domovú daň, viac ako vlani.

Od nového roka platí nové všeobecne záväzné nariadenie o miestnych daniach a poplatkoch. Daň za pozemok, psa, nehnuteľnosť, či poplatky za komunálny odpad a stavebný odpad, ktoré musí platiť každý z nás, je od nového roka vyšší.

Nás zaujímalo, prečo došlo k nárazovému, hoci nie výraznému, zvýšeniu daní.

„Väčšina daní a poplatkov sa niekoľko rokov neupravovala. Rástli ceny pohonných hmôt, energií, a to sa muselo premietnuť aj do zvýšenia daní u nás,“ vysvetlil starosta Rudolf Baleja.

» Socha bola veľmi poškodená, nový život jej vdýchli šikovné ruky reštaurátorky

Socha Panny Márie je zreštaurovaná

Socha Panny Márie Pomocnice kresťanov, z nášho farského kostola, bola v zlom stave. V reštaurátorskom ateliéri ju opravili, spevnili a soche vdýchli nový život. Dúfajme, že ešte mnohé roky bude pohľad na ňu prinášať veriacim úľavu a potešenie.

Na soche opadávala polychrómia, chýbal prst a boli poškodené opálením časti sochy. Pod neutešený stav sochy sa

podpísal čas, premaľby sochy, ktoré vytvorili viac vrstiev, a začali opadávať a aj žiaľ úmyselné poškodenie plameňom.

Reštaurátorka sa snažila obnoviť pôvodnú maľbu a tú zachovať, alebo nájsť najlepšiu premaľbu, doplniť chýbajúce drevené časti a zakonzervovať proti škodcom.

Úprimné Pán Boh zaplať pani Adele Hubčíkovej za reštaurovanie sochy Panny Márie. Socha bola vykriedovaná, spevnená celá polychrómia, napustená konzervač-

ným roztokom, sčasti obnovená do pôvodnej maľby, bol odstránený bronzový náter, ktorý prekryval zlato – to bolo ošetrované a doplnené na chýbajúcich miestach, ošetrované boli ohorené miesta, chýbajúce prvky sa doplnili, aj keď nie všetky (krížik).

Vďaka patrí aj ružiam a jednotlivcom, ktorí finančne podporili opravu v plnej výške. Oprava sochy stala 750 €.

text: SZ

text: Miloš Labaš

Poslanci schválili návrh rozpočtu obce na nadchádzajúce tri roky

Poslanci obecného zastupiteľstva schválili na svojom zasadnutí 14. decembra 2011 návrh programového rozpočtu obce na roky 2012-2014.

Rozpočet je dokument, v ktorom by sa mal premietnuť voľbný a rozvojový program obce. Možno povedať, že je aj meradlom aktivity, ale na druhej strane aj meradlom možností. Je významným komunikačným nástrojom s občanmi obce.

Zostavovanie rozpočtu sa riadi predovšetkým zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Rozpočet má niekoľko úloh:

- a) je to plán, ktorý zabezpečuje solventnosť obce a to tak, že stanovuje len tie výdavky, ktoré budú pokryté: príjmami, ktoré možno reálne očakávať, existujúcim rezervami (prenájom, predaj), úvermi, ktoré možno získať a splácať
- b) stanovuje priority obce, v rámci jej úloh a kompetencií
- c) rozdeľuje zdroje medzi rôzne aktivity a určuje úroveň a smer činností, ktoré je potrebné vykonať v rozpočtovom roku
- d) určuje (v rámci legislatívne stanovených hraníc), príjmy z daní, poplatkov a ďalších potrieb v danom rozpočtovom roku
- f) poskytuje súhrnnú informáciu o finančnej situácii a plánoch.

Pred schválením rozpočtu je potrebné umožniť občanom vyjadriť sa v rámci pripomienkového konania k jeho obsahu. S návrhom rozpočtu je potrebné ich oboznámiť spôsobom obvyklým, vyvesením v úradnej skrínke OcÚ.

Schválený rozpočet je základným finančným dokumentom obce. Rozpočet sa delí na príjmy obce (vlastné príjmy, dotácie, granty a transfery) a výdavky obce, spojené s činnosťou samo-

správy a zároveň vyjadruje vzťah k štátnemu rozpočtu.

V rozsiahlom dokumente sa uvádza, že obec by mala v roku 2012 hospodáriť so sumou 521 700 €. Rozpočet obce je zostavený ako vyrovnaný.

Rozpočet obce poslanci schválili tak, ako bol obecným úradom (po jeho prerokovaní vo finančnej komisii obecného zastupiteľstva) navrhnutý. Ani poslanci, ani občania obce (návrh rozpočtu bol po dobu 15 dní vy-

vesený pred jeho schvaľovaním na úradnej tabuli obce a na internetovej stránke obce) nemali zásadné pripomienky.

Kapitálový rozpočet uvažuje s príjmami, ktoré budú použité len na financovanie stavby „Kultúrne a agroturistické centrum regiónu – Stankovany“.

Rozpočet obce na rok 2012 v časti bežné príjmy neuvažuje s príjmom z prevádzkovania hazardných hier na území obce, keď obecným zastupiteľstvom

bolo schválené VZN obce o ich zákaze od 1.1.2012 (za rok 2011 príjem z tejto činnosti predstavoval približne 3.200,00 €).

Zároveň sa uvažuje so zvýšením príjmom z miestnych daní a poplatkov, keď obecným zastupiteľstvom bolo schválené VZN obce o ich navýšení s účinnosťou od 1.1.2012 (špecifikácia príjmov je uvedená v tabuľke).

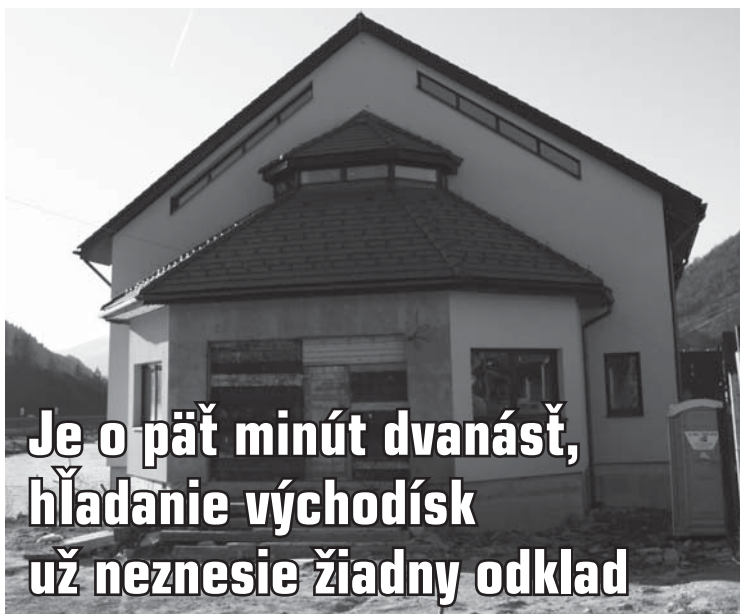
Výška navrhovaných bežných výdavkov nepokrýva všetky potreby obce z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov. Z tohto dôvodu obec nevytvára ani žiadne finančné rezervy.

text: Mária Straková

Návrh rozpočtu obce na rok 2012

P R Í J M Y	Rozpočet v roku	2009	2010	2011	2012
	Daňové príjmy-z príjmov a majetku	224 150	187 251	222 160	203 200
	Z toho:				
	výnos dane z príjmov pre samosprávu	215 250	178 023	213 079	191 000
	daň z nehnuteľností- pozemky a stavby	8 900	9 228	9 081	12 200
	Daňové príjmy- dane za špecif. služby	12 090	14 079	15 232	17 980
	Z toho:				
	za psa	650	679	736	1 080
	za komunál. odpady a staveb. odpady	11 360	13 198	14 479	16 800
	ostatné – za ubytovanie a užívanie verej. priestr.	80	207	17	100
	Nedaňové príjmy z prenájmov	3 140	12 981	10 150	9 000
	Ostatné nedaňové príjmy	13 050	11 017	22 937	4 120
	Bežné príjmy spolu	315 060	294 138	270 409	278 700

V Ý D A V K Y	Rozpočet v roku	2009	2010	2011	2012
	Výdavky verejnej správy	121 090	117 093	134 239	131 940
	Matrika	1 830	1 735	1 790	1 600
	Aktivačná činnosť	1 660	0	12 188	1 790
	Ochrana pred požiarmi	2 040	2 088	2 170	1 000
	Cestná doprava	14 700	23 591	321	1 250
	Nakladanie s odpadmi	11 300	14 263	14 219	16 800
	Ochrana život. prostredia	5 290	3 547	87 661	2 650
	Verejné osvetlenie	5 300	5 342	5 509	10 500
	Rekreačné a šport. služby	3 920	4 926	4 701	5 600
	Predškolská výchova	22 020	27 681	27 756	25 850
	Základné vzdelanie	37 280	40 514	44 093	40 000
	Zariadenia pre záujmové vzdelávanie	3 700	4 386	4 486	4 810
	Školské stravovanie	34 760	15 858	12 963	12 150
	Bežné výdavky spolu	283 200	284 433	352 096	266 700

Je o päť minút dvanásť, hľadanie východísk už neznesie žiadny odklad

Rok 2012 je rokom, kedy sa má ukončiť najnáročnejšia finančná akcia obce za posledné roky a to Kultúrne a agroturistické centrum v regióne - Stankovany. Vráťme sa do histórie a pripomeňme si, čo všetko bolo potrebné z finančného hľadiska počas výstavby riešiť. Priblížme si, čo všetko ešte zostáva vyriešiť, aby sa splnili všetky podmienky na skolaudovanie a odovzdanie stavby do užívania.

V období rokov 2007 – 2008 bola na programe rokovaní Obecného zastupiteľstva otázka projektu polyfunkčného kultúrneho domu v našej obci. Aby sa na jeho spolufinancovanie mohli použiť finančné prostriedky Európskej únie, obec potrebovala preukázať vysporiadané vlastnícke vzťahy, projektovú dokumentáciu a finančné krytie.

Treba zdôrazniť, že získať nenávratné finančné prostriedky z EÚ v súlade s podmienkami Programového dokumentu Riadiaceho orgánu, cez vypracovanie žiadostí a komunikáciu s riadiacim orgánom je vysokoodborná a náročná práca. Svedčí o tom aj možnosť riešiť to odborníkmi, ktorých prácu bolo možné financovať z prostriedkov EÚ. Túto možnosť ale obec nevyužila, i napriek tomu, že v roku 2007 došlo k uzatvoreniu Mandátnej zmluvy, ktorou sa mala táto proble-

matiku zastrešovať (vypracovanie žiadosti konečného prijímateľa o získanie nenávratných finančných prostriedkov, vypracovanie správ o postupe prác pri realizácii projektu, atď.). Jednalo sa o nenávratný finančný príspevok v predpokladanej výške 371-tisíc eur.

Napriek tomu, že sa podľa uvedenej zmluvy nepostupovalo a dohodnutá spolupráca sa nerealizovala, zmluva nebola do konca roku 2010 vypovedaná. Nový starosta obce nadviazal opäť na spoluprácu na základe odporúčania banky, u ktorej obec vybavovala úver na túto stavbu.

Kultúrny dom je neziskový

Projektovú dokumentáciu spracoval Atelier AA - Ing. Arch. Valach, Bratislava. Podľa uzatvorenej zmluvy z roku 2007 predstavovala cena projektových prác a výkon občasného autorského dozoru spolu 33,1-tisíc eur. Doteraz sa uhradilo celkom 32,9-tis. eur z vlastných prostriedkov obce.

Tak ako je uvedené v dokumentácii: po realizácii komplexnej rekonštrukcie a modernizácie, má kultúrny dom slúžiť ako centrum mnohých obecných aktivít. Priestory objektu majú byť využívané na organizovanie akcií rôzneho charakteru pre občanov, ako aj jej návštevníkov. Kultúrne a turistické centrum regiónu bude poskytovať priestory pre komunikačné

účely, knižnicu, čítareň, internet, osvetovú a výstavnú činnosť, pre voľný čas detí, matiek, mládeže, dôchodcov. V jeho priestoroch bude zriadená výstavná miestnosť regionálnych tradícií. Projekt má neziskový charakter a investícia sa musí využívať najmenej 5 rokov na svoj účel.

Koľko sme mali peňazí pred zahájením stavby

Pred zahájením prác na investičnej akcii Kultúrny dom mala obec tieto finančné prostriedky - stav k 01.01.2008 (t.j. pred podpísaním Zmluvy o dielo):

Financie pred podpisom zmluvy	
bežný účet:	3 581 - tisíc Sk
rezervný fond	458 - tisíc Sk + 2 851 tisíc Sk (z prebytku hospodárenia z roku 2007)

O použití rezervného fondu rozhoduje obecné zastupiteľstvo, avšak o jeho použití v roku 2010 však OZ nerozhodovalo.

Dodávateľ stavby bol vybraný verejnou súťažou z troch uchádzačov. Víťazom sa nestal uchádzač s najnižšou ponúkanou cenou.

Na zhotovenie stavby „Kultúrne a agroturistické centrum v regióne“ – Stankovany bola uzatvorená Zmluva o dielo medzi objednávateľom: Obec Stankovany a zhotoviteľom Stavindustria a.s. Liptovský Mikuláš v októbri 2008, v ktorej sa zmluvné strany dohodli na cene diela v celkovej výške 1 476 657 eur (44,485.771 Sk)

Podľa tejto zmluvy objednávateľ (obec), je oprávnený pred realizáciou diela redukovat rozsah prác prípadne zámenu materiálov oproti projektovej dokumentácie v rozsahu max. 15% z ceny diela, ak sa nedohodne so spracovateľom projektovej dokumentácie a dodávateľom stavby inak a tiež má právo zadržať 10% finančných prostriedkov z fakturovanej čiastky za účelom zabezpečenia odstránenia prípadných väd a nedo-

robkov zistených pri preberacom konaní stavby.

V apríli 2010 došlo medzi objednávateľom a zhotoviteľom k uzatvoreniu Dodatku č. 1 k Zmluve o dielo, kde sa, okrem iného, dohodlo, že dielo sa bude realizovať v dvoch etapách:

I. etapa: Hrubá stavba so začatkom stavebných prác: apríl 2010, a ukončením stavebných prác november 2010

II. etapa: Dokončenie - začatie stavebných prác – 10 dní od podpísania dodatku k zmluve a ukončenie stavebných prác – 12 mesiacov od začatia prác.

Špecifikácia finančných nákladov k 31. 12. 2011:

Rozpočet I. etapy	
Rozpočtové náklady:	522-tisíc eur (15,7 mil. Sk)
Skutočné náklady:	572-tisíc eur (17,2 mil. Sk)
z toho: Stavindustria:	558- tisíc eur (16,8 mil. Sk)
ostatní dodávatelia (Kapusta, stavebný dozor):	13- tisíc eur (404,4 -tisíc Sk)

Z realizácie prác v I. etape nie sú dostupné materiály, z ktorých by bolo zjavné, že medzi objednávateľom a zhotoviteľom došlo k rokovaniu vo veci redukovania rozsahu prác, prípadne zámeny materiálov oproti projektovej dokumentácie v rozsahu max. 15% z ceny diela.

Rovnako nie sú dostupné materiály o rokovaní o práve zadržania 10% finančných prostriedkov z fakturovanej čiastky za účelom zabezpečenia odstránenia prípadných väd a nedorobkov zistených pri preberacom konaní stavby, v súlade s vyššie citovanými podmienkami uzatvorenej Zmluvy o dielo.

Z čoho sme dosiaľ zaplatili

Finančné prostriedky z EÚ boli obci, pre pochybenie, poukázané až vo februári 2012 v sume 123-tisíc eur.

Na vyfinancovanie I. etapy v celkovej výške 572-tisíc eur

boli použité tieto finančné prostriedky:

- vlastné finančné prostriedky, prostriedky rezervného fondu a priebežné použitie prostriedkov NDS a.s. vo výške 276 -tisíc eur
- priznaný nenávratný finančný príspevok z EÚ vo výške 246-tisíc eur
- dotácia od ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja vo výške 50-tisíc eur .

Obec znížila náklady

V apríli 2011 došlo k uzatvoreniu zmluvy na inžiniersku činnosť v štádiu realizácie stavby z dôvodu zabezpečenia celej odbornej agendy vo vzťahu k Pôdohospodárskej platobnej agentúre a zhotoviteľovi Stavoinindustria, s cieľom znížiť celkové rozpočtované náklady na stavbu kultúrneho domu, k čomu dalo súhlas Obecné zastupiteľstvo.

Predpokladané náklady na túto inžiniersku činnosť predstavujú asi 35- tisíc eur, čo predstavuje 7% z predpokladanej ušetrenej sumy dokončenej stavby.

Tento krok starosta obce zdôvodnil tým, že obec nedisponuje odborníkmi v tejto oblasti a musí sa urobiť všetko preto, aby

sa nemusel vrátiť finančný príspevok z EÚ vo výške takmer 371-tisíc eur, ktorý na financovanie stavby obec obdržala, inak by obci hrozila nútená správa.

Pred uzatvorením Dodatku č. 2 (v januári 2012) prebiehali medzi objednávateľom, zhotoviteľom a projektantom náročné rokovania o každej položke rozpočtu II. etapy s cieľom znížiť cenu stavby. V Dodatku sa okrem iného dohodlo, že cena diela sa mení a bude predstavovať celkom 967 939 eur, s termínom ukončenia stavebných prác v septembri 2012.

Predpokladá sa, že stavba bude lacnejšia o takmer 500-tisíc eur na základe jednaní zástupcov obce so zhotoviteľom stavby bez toho, aby sa znížila kvalita stavby.

Financovanie výstavby Kultúrneho domu z návratných finančných zdrojov (rok 2011 – 2012), úver a pôžičku, ktoré budeme musieť vrátiť:

Pôžičky na kultúrny dom

Urbár	50-tisíc eur
Slovenská sporiteľňa	dlhodobý úver vo výške 120-tisíc eur a splatnosťou 8 rokov
SPOLU	170-tisíc eur

Požičaných 170-tisíc eur predstavuje maximálnu finančnú záťaženosť obce na úrovni ekonomickej situácie SR v roku 2011.

Z toho vyplýva, že pri počte 1 225 obyvateľov obce, predstavuje zadlženosť na jedného obyvateľa 150 eur.

Na dokončenie stavby v roku 2012 chýbajú finančné prostriedky v predpokladanej výške 276-tis eur, ktorých riešenie bude nasledovné:

- 123-tis. eur, vratka PPA (obec obdržala vo februári t.r.)
- 73-tis. eur - vratka DPH (r.2012 – r.2013)
- 20-tis. eur - finančná pomoc od Obecné lesy, spol. s.r.o.

Ostáva doriešiť chýbajúcich cca 60-tisíc eur (peniaze by mohla obec získať odpredajom, prenájom nadbytočného majetku a inými riešeniami).

Treba veriť, že vedeniu obce sa podarí zvládnuť túto mimoriadne náročnú úlohu. Zároveň je najvyšší čas vytvoriť pracovnú skupinu na riešenie úlohy využívania Kultúrneho domu, pre získanie finančných prostriedkov na interiérové vybavenie, prevádzkové náklady a podobne.

Na záver jedna poznámka

Ako z uvedeného vyplýva, dokončenie tejto stavby je pre obec nesmiernou záťažou, riešenie ktorej v značnej miere sťažuje aj hospodárska kríza. Je to stavba, ktorá je na samej hranici ekonomických možností obce a obec ju bude ešte minimálne osem rokov splácať aj po tom, ak sa stavbu podarí v spomenutom termíne úspešne skolaudovať. To znamená, že minimálne ďalšie dve volebné obdobia, bude mať obec zviazané ruky pri realizácii iných investičných akcií. Pre porovnanie uvádzame jeden príklad:

V investičnom pláne na rok 2012 má mesto Ružomberok zahrnutú rekonštrukciu a prestavbu budovy ZŠ a MŠ v Hrboltovej na Kultúrny dom.

Po výsledkoch verejnej súťaže cena budúceho diela predstavuje 340-tis. eur. Ak by sme si zobrali príklad z opatrného a profesionálneho konania mesta Ružomberok, tak cena nášho KD by mala byť zhruba polovičná, možno aj nižšia oproti tomu, aká je v skutočnosti, vzhľadom na počet obyvateľov a ekonomické možnosti našej obce.

text: Mária Straková

Čo všetko si môžete od obce prenajať?

Vedeli ste o tom, že si môžete z obecného úradu požičať, napríklad rebrík, stoly, stoličky alebo inventár kuchyne? Prinášame cenník toho, čo si môžete prenajať.

Komerčné prenájmy	
	m ² za rok
obchodné priestory	4,80 eur
pohostinské priestory	7,60 eur
kancelárske priestory	30,70 eur
haly a sociálne zariadenia	3,40 eur
priestory pošty	11,30 eur
priestory telefónnej ústredne	10,50 eur

Ostatné prenájmy	
rebrík hliníkový	5 eur na deň
	0,50 eura za hodinu

ZASADAČKA V BUDOVE OBECNÉHO ÚRADU	
kar	5 eur za deň
svadba	domáci 25 eur za deň
svadba	cudzí 30 eur za deň
rodinná oslava	15 eur za deň
firemná prezentácia	20 eur za deň
uzatvorená spoločnosť	domáci 15 eur za deň
uzatvorená spoločnosť	cudzí 20 eur za deň
politické strany a hnutia	3 eurá za akciu
výročné schôdze	3 eurá
Poplatok za upratanie priestorov: 15,00 EUR	

ZASADAČKA V PRÍSTAVBE OBECNÉHO ÚRADU	
Kar	10 eur za deň
Svadba	domáci 45 eur za deň
Svadba	cudzí 65 eur za deň
rodinná oslava	25 eur za deň
firemná prezentácia	35 eur za deň
uzatvorená spoločnosť	domáci 25 eur za deň
uzatvorená spoločnosť	cudzí 35 eur za deň
politické strany a hnutia	3 eurá za akciu
výročné schôdze	3 eurá
Poplatok za upratanie priestorov: 15,00 EUR	

Vypožičanie inventáru kuchyne OcÚ	
stôl kovový	2 eurá za kus na deň
inventár kuchyne (tanieri, poháre)	5 eur

Priestory škol.kuchyne a jedálne	15 eur za deň
----------------------------------	---------------

Vyhlasenie v miestnom rozhlas	
počas prac. doby:	
informácia	3 eurá
blahoželanie	2 eurá
informácia - predaj	7 eur
mimo pracovnej doby	
informácia	5 eur
blahoželanie	5 eur
informácia - predaj	9 eur

Použitie kancelárskej techniky	
Prefotenie formát A4	0,05 eura 1 strana
Prefotenie formát A3	0,10 eura 1 strana
tlač – formát A4	0,05 eura 1 strana
zväzovanie listín	1 euro
faxovanie: územie SR	0,5 eura
faxovanie: zahraničie	1,5 eura

Vianočná a zimná bodka

Hoci je zimné obdobie spojené s Vianocami už za nami, pripomeňme si podujatia, ktoré nám spríjemnili tohtoročnú zimu

S tebou ma baví svet

Naši školáci si zimné mesiace spríjemnili skutočne originálnym spôsobom. Na motív obľúbeného filmu si vymysleli celý rad súťaží.

Podujatie s názvom S tebou ma baví svet si deti vopred dôkladne pripravovali. Jeho súčasťou bola aj súťaž o najoriginálnejšie sánky či spúšťadlo na snehu.

„Koncom januára sme sa všetci stretli na školskom dvore, kde komisia vyhodnotila súťaž o najoriginálnejšie sánky. Na túto akciu sme pozvali aj rodičov a tak sme ich aktívne zapájali do našich súťaží. Myslím, že v našej dedine funguje aktívna spolupráca s rodinou a školou,“ priblížila Mária Hatiarová z miestnej základnej a materskej školy.

Nasledovala súťaž o najväčšiu kopu snehu, ktorú pomáhali svojim deťom robiť aj ro-

dičia. Keďže kopy boli približne rovnaké, tak sladkú odmenu dostal každý, samozrejme, aj rodič. Potom sa deti s učiteľkami a rodičmi premiestnili na blízky svah a tam nasledovali ďalšie súťaže a hry na snehu. Predviedli ukážkovú jazdu na sánkach, hádzali guľou do vedra, kotúľali sa dolu svahom.

Keď sa začalo stmievať, celý sprievod sa presunul do budovy školy, kde ich už čakal pripravený kultúrny program v podobe pozerania filmu S tebou ma baví svet na dataprojektore a našej novej bielej tabuli, ktorú si škola zakúpila vďaka spolupráci so Súkromným školským strediskom záujmovej činnosti Lipťovská Štiavnica, za čo im školáci veľmi pekne ďakujú.

„Uvarili sme si teplý čaj, rodičom aj kávu a do popuku sme sa nasmiali. Po skončení filmu bolo slávnostné odovzdávanie

» Na kopci si užívali sneh

» Deti aj rodičia sa vybláznilo do sýtosti

cien zo súťaže o najoriginálnejšie sánky. Vďaka možnosti zorganizovať krásnu akciu mali radosť nielen deti, ale aj ich rodičia a v neposlednom rade aj my pedagógovia,“ priblížila vychovávateľka.

Veď sa len zamyslite, kedy ste sa naposledy so svojimi ratolesťami sánkovali, alebo guľali dolu svahom po snehu. „Myšlienka starého českého filmu S te-

bou ma baví svet bola naplnená už len tým, že sme spolu strávili príjemné popoludnie jedného krásneho zimného dňa a spoločne si zašportovali. Deti bavil svet s rodičmi, rodičov bavil svet s deťmi a učiteľky sa bavili s nimi,“ opísala mimoriadne vydarenú akciu Mária Hatiarová.

text: Mária Hatiarová

Vianoce v spoločnosti kolied

Komisia pre mládež a kultúru pri obecnom zastupiteľstve chcela svojim programom prispieť k tomu, aby boli Vianoce ešte krajšie.

Určite sa im to podarilo zorganizovaním nádherného Vianočného koncertu. Zaplnený kostol do posledného miesta bol na

Štefana toho jasným dôkazom. Umelecké vystúpenie Stanky Luckej a Zuzky Gallovej bol lahôdkou pre ucho poslucháča. Aj ostatní vystupujúci zanechali príjemný zážitok, majstri zvukári so svojou technikou sa tohto koncertu dobre zhostili. Bola to naozaj krásna akcia, ktorá by sa mala opakovať aj na budúci rok.

Veľké poďakovanie patrí tým, ktorí sa zaslúžili o príjemné trávenie sviatočných chvíľ, teda obom speváckam, deťom zo ZŠ Stankovany ako aj ich hosťom.

Podobne krásnym zážitkom bolo vystúpenie speváckeho zboru a harmonikára Zdenka Buliaka krásnymi piesňami na polnočnej svätej omši.

Poďakovanie patrí aj spoločenstvu Urbár za polnočný grog, ktorí pripravili spolu s pracovníkmi OcÚ na spoločné stretnutie pre svojich spoluobčanov po polnočnej omši.

**text: Vendelín Čieško
Mária Straková**

Najkrajšia výzdoba

Komisia pre mládež a kultúru na rozhraní starého a nového roka prešla celou dedinou, aby už tradične vyhodnotila vianočnú výzdobu ľudí pred ich domami.

Bolo ťažké vybrať tri najkrajšie, no komisia napokon vybrala tri najkrajšie vyzdobené domácnosti: Peter Lacko, Pavol Zrník a Zuzana Tatárová. Za peknú vianočnú vianočnú výzdobu sa chce komisia všetkým obyvateľom srdečne poďakovať a trom najkrajším zablahoželať.

text: Vendelín Čieško

Vojnové roky neobišli ani osadu v horách

Súčasťou života vrchárskej osady bol odjakživa pokoj, doprevádzal ho tak, ako ruch do-pravy veľkomestá. Človek by preto bez váhania uveril tomu, že život v Podšípe plynul v izolácii od okolitého sveta. Bolo to práve naopak, najmä počas vojnových rokov osadu previerili vojská, útoky vojakov všetkých uniforiem a farieb.

Rok 1944 - Slovenské národné povstanie

Keď sa priblížil front k východnej hranici Slovenska, starší chlapi, ktorí bojovali v prvej svetovej vojne, vraveli, že cez Lip-tov pôjdu tisíce vojakov. Budú rekvirovať a nastane hlad. Tak všetky rodiny začali okolo príbytkov kopat jamy. Uložili do nich potraviny, strukoviny, obilie, masť, múku, cestoviny. Po vypuknutí SNP sa viacero rodín nasťahovalo na Podšíp. Boli to rodiny z Kraľovian, Lubochne ale aj zo Stankovian. Mysleli si, že tu bude pokoj, ale mylili sa. Bývali tu vo veľmi stiesnených podmienkach s ostatnými obyvateľmi Podšípu.

Skoro každý deň dopadali okolo osady míny a granáty. Našťastie, nezasiahli domy. Z bunkrov, ktoré mali Nemci vybudované na hrebeni smerom na Vlčie, strieľali po obyvateľoch z guľometov. Jedno hmlisté ráno zapálili Nemci železničný stráž-

ny domček v Dierovej, v ktorom bývala rodina Lacková. Všetci obyvatelia Podšípu s plačom sledovali z diaľky tú skazu.

Spomeniem jednu smutno-veselú príhodu, keď v jedno popoludnie začali padať míny a granáty. V jednom domčeku boli nasťahovaní mäsiari z Kraľovian a Lubochne a tiež notár. Na sporáku vo veľkom hrnci varili niekoľko kilogramov bravčového mäsa, po celej osade to veľmi rozvoniavalo. Keď začala strelba, všetko nechali tak a utiekli nad Periská. Toto využili chlapi z Kraľovian a Lubochne, nedbali na to, že môžu byť zasiahnutí, zobrali mäso aj s hrncom a v lese všetko zjedli. Keď sa mäsiari vrátili, to bolo kriku a nadávania. Rozliehalo sa ešte všade naokolo.

Druhá svetová vojna

Do osady prišla rota slovenskej armády. Jej veliteľ požiadal mojich rodičov, aby uvoľnili jednu miestnosť, ktorá bude slúžiť ako veliteľské stanovište. Prestahovali sme sa do malej miestnosti, kde sme, ako sedemčlenná rodina, dva týždne mohli iba sedieť, lebo na jedinej posteli ležala naša chorá mama s dvojmesačným dieťaťom.

V susednej izbe bol neustále ruch. Radista stále komunikoval s veliteľstvom. Nemci toto stanovište zamerali a zahájili

mínomentnú paľbu. Padlo tam veľa mín, našťastie, ani jedna nezasiahla domy.

Každý večer prišiel do miestnosti jeden čatár a hlásil nadporučíkovi, že jednotka v počte desať vojakov je pripravená. Títo vojaci mali za úlohu prejsť po konštrukcii zvaleného železničného mostu pri Kraľovianoch a mali vytvoriť predmostie. Nemci však každú minútu vystreľovali svetlice, a keď sa vojaci plazili po konštrukcii, zahájili paľbu a muži popadali do rozvodnenej rieky. Ráno čatár veliteľovi hlásil už iba straty.

Keď naša armáda, za pomoci sovietskych katúš, zničili nemecké bunkre, dvaja nemeckí vojaci preplávali Oravu a premočení prišli do osady. Naši vojaci ich zajali a odviekli na veliteľstvo do Lubochne. Na druhý deň prišli ďalší dvaja premočení vojaci. Ale veliteľ rotý dal pokyn na ich zastrelenie.

Skoro osudné zvonenie

Asi 50 metrov nad osadou bola postavená jednoduchá drevená stavba. Skladala sa zo štyroch asi 6-metrov vysokých stĺpov zakopaných v zemi. Bola obitá doskami, opatrená dverami, strechu mala zo šindľov a pod strechou bol zvon s rozmermi 1,5 krát 1,5 metra.

Vždy sa našiel niekto z obyvateľov, kto ráno, na obed a večer zazvonil. Tak tomu bolo aj v onen, pre našu rodinu skoro osudný deň. Naš otec sa okolo

obeda vracal z lesa, kde chystal drevo. Vstúpil do zvonice a začal zvoniť.

Zhora pribehol mladý sovietsky vojak a kričal: „Prestaň zvoniť!“ V zvonici bol hluk, otec ho preto nepočul. Vojak strhol z pleca samopal a zo vzdialenosti 15 metrov vystrieľal do zvonice celý zásobník.

Keď otec prestal zvoniť, vyšiel zo zvonice. Akoby zázrakom ho žiadna strela nezasiahla. Vojak priskočil k nemu, vytiahol pištoľ, zamieril naňho a začal kričať: „Ustúp tri kroky.“ Ale on neposlúchol a doslova sa na vojaka nalepil.

V tejto dobe sme boli celá rodina na dvore a sledovali túto drámu. Naša mama držala v rukách dvojmesačné dievčatko a my chlapi sme stáli okolo nej. Strašne sme plakali a báli sa, že ho zabije. V tom zdola pribehol seržant sovietskej armády a spýtal sa, či je to náš otec. Skríkli sme, že áno.

On vybehol na chodník a udrrel vojaka, ktorý mieril na otca, po ruke. Vojakovi vypadla pištoľ z ruky a zohol sa po ňu. Seržant mu skočil nohou na ruku a pištoľ mu zobral. Potom ho ešte udrľ päsťou a kopol doľno. Vojak utiekol. Za chvíľu sa seržant vrátil a oznámil nám, že tento prípad vyšetril. Vojak mu povedal, že preto chcel nášho otca zastreliť, lebo si myslel, že zvončením dáva signál Nemcom.

text: Anton Chorvát

Relikvia svätca u nás

V rámci prípravy na Jubilejný rok 2013, kedy slávime 1150. výročie príchodu sv. Cyrila a Metoda na naše územie, putuje po jednotlivých katolíckych biskupstvách relikvia sv. Cyrila.

Relikvia bola aj vo farnosti Hubová, resp. v Ľubochni, kde je zasvätený kostol sv. Cyrilovi a Metodovi. Po dohode s pánom farrárom sme si relikviu na krátky čas uctili aj my v našom kostole v Stankovanoch. V piatok 13. januára privezli relikviu do kostola, kde bol program ich uctenia a veriaci mali možnosť si ich osobne uctiť.“

Život Konštantína

Keď mal chlapec Konštantín sedem rokov, sníval sa mu sen, rozpovedal ho otcovi a matke hovoriac: „Stratég zhromaždil všetky dievčatá z nášho mesta a povedal mi: Vyber si z nich, ktorú chceš, za manželku sebe na pomoc a vekom primeranú. Keď som si ich všetky poobzeral a obhliadol, videl som jednu zo všetkých najkrajšiu, so žiarivou tvárou a krásne vyzdobenú zlatými šperkami, perlami a všemožnou krásou. Volala sa Sofia, to jest Múdrost: tú som si vybral.“

Keď rodičia počuli tieto slová, povedali mu: „Zachovaj, synu, prikázania svojho otca a nepohrdaj radami svojej matky. Riekní Múdrosti: Buď mi sestrou a urob si známou rozumnosť. Múdrost totiž žiari viac ako slnko, a ak si ju privedieš, aby si ju mal za manželku, s jej pomocou sa zbavíš mnohého zla.“ Keď ho dali učiť sa knihám, vynikal v učení nad všetkými žiakmi pamäťou a neobyčajnou bystrosťou, až sa všetci čudovali.

Zamyslel sa raz nad radosťami tohto života, začal sa kajať hovoriac: „Taký je teda tento život, že v ňom namiesto radosti prichádza žal? Od tohto dňa pôjdem inou cestou, ktorá je lepšia ako táto, a nebudem márneť svoje dni

v zhone tohto života.“ Dal sa do učenia, sedával vo svojom dome a učil sa.

Boh však skoro splní vôľu tých, ktorí sa ho boja. Lebo o jeho kráse, múdrosti a vytrvalom učení, do ktorého bol ponorený, sa totiž dozvedel cisárov správca, ktorý sa nazýva logotét. Poslal poňho, aby sa učil s cisárom. Keď sa to chlapec dozvedel, s radosťou sa vydal na cestu.

Keď sa potom Konštantín Filozof radoval v Bohu, opäť sa objavila nová záležitosť a úloha nemejšia od predchádzajúcich. Rastislav, knieža moravské, totiž z Božieho popudu sa poradil so svojimi kniežatami a s Moravanmi a poslal k cisárovi Michalovi posolstvo hovoriac: „Napriek tomu, že náš ľud odvrhol pohanstvo a drží sa kresťanského zákona, nemáme takého učiteľa, ktorý by nám vyložil v našom jazyku pravú kresťanskú vieru, aby aj iné kraje, keď to uvidia, nás napodobnili. Tak nám, vládár, takého biskupa a učiteľa pošli, lebo od vás vždy vychádza do všetkých krajín dobrý zákon.“

Cisár potom zvolal snem, pozval naň Konštantína a zariadil, aby si vypočul túto reč, a povedal: „Viem, Filozof, že ti to nebude po vôli, ale treba, aby si tam šiel. Túto záležitosť nemôže totiž vybrať lepšie nik iný ako ty.“

Filozof odvetil: „Aj keď som telesne vyčerpaný a chorý, rád ta pôjdem, ak majú pre svoj jazyk písmo.“ Cisár mu riekol: „Napriek tomu, že to hľadali môj dedo i môj otec i mnoho iných, nič nenašli. Ako to môžem nájsť ja?“ Filozof sa však spýtal: „Lenže, kto dokáže napísať reč na voľu a získať si meno kacira?“

Cisár spolu so svojím strýkom Bardom mu znovu povedali: „Keď to budeš chcieť ty, tak ti to môže Boh dať, lebo ten dáva všetkým prosiacim bez pochybovania a otvára klopajúcim.“

Odišiel teda Filozof a podľa svojej starej obyčaje sa oddal

modlitbe spoločne s inými pomocníkmi. A skoro potom ho osvietil Boh, ktorý počúva modlitby svojich služobníkov, a vtedy zložil písmená a začal písať text evanjelia: Na počiatku bolo Slovo a slovo bolo u Boha a Boh bol Slovo.

Zaradoval sa cisár a spoločne so svojimi radcami velebil Boha.

Pretože zakúsil mnohé útrapy, Konštantín ochorel. A keď po mnoho dní trpel bolestným neduhom, ukázalo sa mu Božie zjavenie a začal takto spievať: „Nad tým, že mi povedali, vstúpime do domu Pánovho, rozveselil sa môj duch a srdce sa zaradovalo.“ Potom sa obliekol do svojho ctihodného rúcha a zotrval tak veselíac sa celý deň.

Nasledujúceho dňa si obliekol sväté rehoľné rúcho, prijal svetlo k svetlu a dal si meno Cyril. V tomto rehoľnom rúchu zotrval 50 dní. A keď sa priblížila hodina, aby prijal mier a bol prenesený do večného života, vtedy pozdvihol ruky k Bohu a modlil sa so slzami v očiach.

Potom pobozkal všetkých svätým bozkom a povedal: „Nech je blahoslavený náš Boh, ktorý nás nevydal za korisť zubom našich neviditeľných nepriateľov, ale ich sieť pretrhol a nás oslobodil od ich skazy.“ A tak spočinul v Pánovi, keď mal 42 rokov, štrnásteho dňa mesiaca februára, v druhej indikcii, od stvorenia tohto sveta v roku 6377 (869).

Pápež potom prikázal všetkým Grékom, ktorí boli v Ríme, a rovnako aj všetkým Rimanom, aby sa zišli so sviecami a spievali pri ňom a usporiadali mu pohrebný sprievod, aký sa zvyčajne vystrája pre samého pápeža. To aj urobili.

Metod, jeho brat, však žiadal pápeža hovoriac: „Matka nás zaprisahala, aby ten z nás, ktorý prvý pôjde na večný súd, priniesol brata do jeho kláštora a tam ho pochoval.“

Pápež ho potom prikázal uložiť do rakvy a zatĺcť ju železnými klincami, a tak ho držal sedem dní, konajúc prípravu na cestu.

Lenže pápežovi hovorili rímski biskupi: „Aj keď chodil po mnohých krajinách, Boh ho priviedol sem a tu vzal jeho dušu k sebe. Patrí sa, aby tu bol ako ctihodný muž aj pochovaný.“

Nato povedal pápež: „Nuž, pre jeho svätosť a lásku nedodržím rímsku obyčaj a pochovám ho vo svojej hrobke v Chráme svätého apoštola Petra.“

Cyrilov brat odpovedal: „Keď ste ma teda neposlúchli a nedali mi ho, ak s tým budete súhlasiť, nech je uložený v Bazilike svätého Klementa, s ktorým sem prišiel.“

Pápež teda prikázal tak urobiť. Znovu sa zhromaždili všetci biskupi a mnísi a všetci ľudia, aby ho s poctou odprevadili. Keď ho chceli uložiť, hovorili biskupi: „Otvorme rakvu, nech vidíme, či je celý a či niekto z neho niečo nevzal.“ Z vôle Božej ani pri najväčšej námahe nemohli rakvu otvoriť.

Tak ho s rakvou uložili po pravej strane oltára v Bazilike svätého Klementa. A hneď sa tam začali diať mnohé zázraky. Keď to videli Rimania, ešte viac si vážili jeho svätosť a ctihodnosť a namalovali nad hrobom jeho obraz. Začali nad ním svietiť svetlom vo dne i v noci a chválili Boha, ktorý tak zvelebuje tých, čo ho chvália. Lebo jeho je sláva a česť naveky.

» Členovia Podšíp sa ľadva vyhli plameňom, no bez ujmy na zdraví, pustili pani Zimu dole Váhom

Morena odplávala dole Váhom

Folklorná skupina Podšíp sa tradične stará o udržiavanie starých zvykov v Stankovianoch. Ani tento rok nezabudla vyhnúť Morenu, pani mrazivých dní, z dediny.

Vypravovali ju spevom, čomu sa so záujmom prizerala početná skupina zvedavcov. Zvyk vyhánania Moreny z dediny zaviedli mladí nadšenci folklóru pred troma rokmi, vtedy ich

prišla podporiť hŕstka ľudí. Pri tohtoročnom lúčení sa so zimou sme boli svedkami toho, že tento zvyk si ľudia obľúbili, každý rok ich chodí viac.

Morenu, slamenú bábku v ženských šatách vyhнали zo Stankovian so všetkými poctami, spevom i tancom. Potom,

aby mali istotu, že sa nevráti, ju podpálili a hodili do Váhu. Takže veľká vďaka patrí mladým folkloristom, ktorí urobili čo mohli, aby sa k nám už zima nevrátila.

text: SZ
foto: SZ

Profil športovej legendy

Ladislav Štúr *12.2.1917

Pred niekoľkými týždňami, presne 12.februára, oslávil nevšedné životné jubileum, 95 rokov, náš rodák Ladislav Štúr.

Môžeme ho právom označiť za žijúcu športovú legendu Rojkova, kde takmer celý svoj život býval a takmer celý zasvätil športu. Momentálne však žije v Martine. Pri tejto príležitosti si aspoň v krátkosti priblížme jeho športový profil.

Začínal ako každý chlapec s futbalom, ale neboli mu cudzie ani iné športy. Počas základnej vojenskej služby (1940 – 41) ho armáda ako pohybovo nadaného vyslala do výcvikového strediska na Smrekovici, kde sa konal kurz lyžiarov a horolezcov. Nasledovalo lyžiarske sústredenie vo Vysokých Tatrách, kde absolvoval aj svoje prvé vážne lyžiarske preteky, obdoba dnešného biatlonu. Tento kontakt s lyžami mu bol osudný. Láska k nim pretr-

vala až do jeho 86.roku života, keď zo zdravotných dôvodov musel lyžovanie zanechať.

Po skončení vojny sa stal neúnávnym propagátorom športu v Rojkove. Najskôr to bol futbal, neskôr k tomu pridal aj beh na lyžiach.

V tých rokoch sa podieľal na organizovaní lyžiarskych pretekov na trati Rojkov – Lúbochňa. V roku 1947 sa dostáva k svojim prvým zjazdovým lyžiam a začal pretekať v Slovenskom pohári, ktorý jazdil päť rokov (v r.1947 – 52). Láska k zjazdovému lyžovaniu víťazila. To sa už na začiatku 50.rokov na Pálenici nad Rojkovom lyžuje a Laco Štúr sa stáva predsedom novozaloženého lyžiarskeho oddielu. Túto funkciu vykonával až do konca 80.rokov.

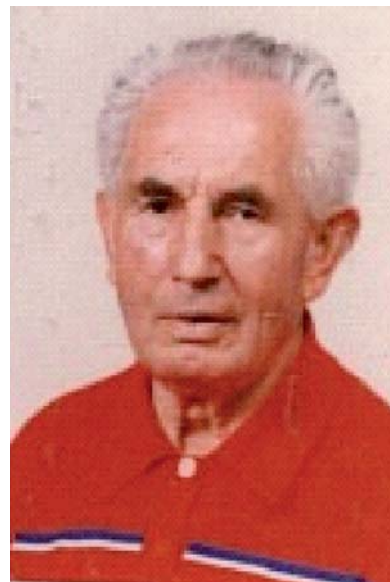
Mal veľkú zásluhu na výstavbe lyžiarskeho vleku (1963) a jeho pričinením sa Rojkov stal známym lyžiarskym strediskom, kde sa po dlhé roky

jazdil pohár Liptova. V tomto období až do polovice 80.rokov bol lyžiarsky oddiel pod jeho vedením na vrchole slávy.

Neskoršie, aj napriek svojmu veku, bol stále mimoriadne aktívny a činný. V lete robil turistického sprievodcu, cez zimu pracoval v lyžiarskom stredisku Lúbochňa – Krátke a stále rekreačne lyžoval. Tu robil vlekára celých dvadsať rokov. Keď v roku 2001 končil, mal 84 rokov.

Najväčších športových úspechov sa dočkal ako veterán. Na základe výsledkov na regionálnych súťažiach ho v roku 1999 nominovali na neoficiálne majstrovstvá sveta veteránov v rakúskom Galtüre, kde zvíťazil vo svojej kategórii v disciplíne Super G. Tento úspech sa mu podarilo zopakovať aj v roku 2003 v ďalšom rakúskom stredisku St.Johann, vo veku svojich 86.rokov!

Dňa 8.11.2003, pri príležitosti osláv 75.výročia špor-

tu v obci, prevzal Ladislav Štúr z rúk predsedu Slovenského lyžiarskeho zväzu Ing.Júliusa Dubovského, čestné uznanie za zásluhy o rozvoj lyžovania na Slovensku.

Aj keď s odstupom času, ale o to srdečnejšie, jubilantovi prajeme hlavne zdravie a ešte veľa rokov v kruhu svojich najbližších.

text: Pavol Škuta